

I N G E Z O N D E N .

HET ONTRATTEN DOOR BLAUWZUURGAS VOLGENS DE TONMETHODE.

In No. 9 van dit *Tijdschrift* verzoekt BOLAND mij eenige nadere toelichting te willen geven omtrent mijn uitspraak, dat aan de tonmethode, vooral bij scheeps-ontrattingen, veel grootere gevaren verbonden zijn, dan aan het gebruik van cyclon A of B. Gaarne voldoe ik hieraan, al wil het mij toeschijnen, dat hier naar den bekenden weg wordt gevraagd.

De grootere gevaren spruiten voort uit:

1°. Het gebruik van sterk zwavelzuur. Dit zwavelzuur kan tot ernstige verbranding aanleiding geven. Het daardoor dreigende gevaar wordt grooter, naarmate het aantal tonnen, dat gebruikt wordt, vermeerderd en de plaatsen, waar de tonnen staan, door nauwe gangen, langs trappen en ladders bereikt moeten worden. Bij het gebruik van cyclon A of B vervalt dit bezwaar geheel en al. Men kan het eerstgenoemde gevaar door het betrachten van groote voorzichtigheid tot kleine afmetingen terugbrengen, doch het grootere gevaar blijft steeds dreigen.

2°. Het ontwikkelde blauwzuurgas wordt door vele personen niet waargenomen. Het chloorcyaan, dat eveneens volgens de tonmethode ontwikkeld kan worden, levert in de praktijk te groote bezwaren op wegens de aantasting van metalen voorwerpen. Het cyclon wordt door een ieder waargenomen.

3°. Het achterblijven van blauwzuur in het residu. Naar gelang een juiste verhouding wordt genomen van de te mengen middelen, zal het residu minder blauwzuur bevatten, doch altijd nog genoeg om gevaar op te leveren. Hoe meer tonnen men moet verwijderen en naarmate dit vervoer langeren tijd vordert door gangen en langs trappen en ladders, zooals bij scheeps-ontrattingen, des te meer treedt dit gevaar naar voren. Bij het gebruik van cyclon A of B ontwikkelt zich het vergiftige gas, dat door luchtversching is te verwijderen, doch er blijft geen gevaarlijk residu achter.

4°. Het gebruik van maskers bij het verplaatsen der zware tonnen langs moeilijke wegen. Dit bezwaar zal BOLAND niet voelen, omdat het de gewoonte is bij den Haagschen Ontsmettingsdienst geen gebruik te maken van gasmaskers. Ook dit acht ik een vergrooten van het gevaar. Maar wanneer men daarentegen het dragen van gasmaskers een gevaar wil noemen, dan is dit zeker het geval, indien, met de maskers op, de zware tonnen versjouwd moeten worden om het vergiftige residu uit de tonnen te kunnen verwijderen; vooral dus bij scheeps-ontrattingen. Bij het gebruik van cyclon B — dat tegenwoordig bijna uitsluitend wordt toegepast — grijpen geen zware werkzaamheden plaats, die het verschuiven der maskers zouden bevorderen.

Met het oog op de kostbare plaatsruimte in ons *Tijdschrift* is bij het voorgaande de noodige beknoptheid betracht. Ook almede, omdat ik wel begrijp, daarmede BOLAND niet te hebben overtuigd.

Willen de lezers zich een onpartijdig oordeel vormen, dan raad ik hun aan om de door mij gevolgde methode toe te passen. En die is, tegenwoordig te zijn bij een ontgassing en met de tonmethode en met het cyclon B. Ik twijfel er niet aan, of men zal, buiten alle theoretische overwegingen om, spoedig van het mindere gevaar der laatste methode overtuigd zijn. Dat de twee diensten, die voornamelijk scheeps-ontrattingen verrichten, n.l. te Amsterdam en Rotterdam, de laatstbedoelde methode verkiezen, spreekt toch wel voor zich zelf.

's-Gravenhage,
Maart 1926.

J. TH. TERBURGH,
Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid.